



המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות

החינוך וסביבו

שנתון המכללה ל"ט
תשע"ז-2017

החינוך וסביבו

כרך ל"ט, תשע"ז - 2017

עורכת: ד"ר אסתי אדיבי־שושן

מערכת: פרופ' דורית פטקין

ד"ר חיים חיון

פרופ' נמרוד אלוני

הוועדה המייעצת: פרופ' סמדר דוניצה־שמידט, פרופ' עמוס דרייפוס,
פרופ' חגית הלפרין, ד"ר יהודית וינברגר,
פרופ' אסתר יוגב, פרופ' שי פרוגל

המייסד והעורך הראשון: מרדכי סגל ז"ל

הוצאת מכללת סמינר הקיבוצים, תשע"ז - 2017

עריכה מדעית: ד"ר טובה שני

הגהות: נעה רוזן

תקצירים באנגלית: ברוך גפן

עימוד: אירית נחום

עיצוב העטיפה: יהודית בר נתן

רכזת המערכת: תמר שקד

הדפסה: לביא הפקות דפוס, תשע"ז

המשתתפים בגיליון

פרופ' נמרוד אלוני, פילוסופיה של החינוך, מכללת סמינר הקיבוצים
aloni.nimrod@gmail.com

ד"ר חנוך בן־פזי, מקרא ומחשבת ישראל, מכללת סמינר הקיבוצים ואוניברסיטת
בר־אילן
benpazi.hanoch@gmail.com

ד"ר רונית בסן־צינצינטוס, מתמטיקה, מכללת סמינר הקיבוצים
ronit.bassan@smkb.ac.il

ד"ר קובי גוטרמן, פדגוגיה ומינהל החינוך, מכללת סמינר הקיבוצים
koby.gutterman@smkb.ac.il

ד"ר איתן גינזברג, היסטוריה ותרבות אמריקה הלטינית, מכללת סמינר הקיבוצים
ומכללת ספיר
gineitan@post.tau.ac.il

אשר גניס, מקרא ומחשבת ישראל, מכללת סמינר הקיבוצים ומכללת לוינסקי לחינוך
asherg@bezeqint.net

ד"ר יורם גרינשטיין, פסיכולוגיה, מכללת סמינר הקיבוצים והמכללה האקדמית צפת
yoronit@post.tau.ac.il

ד"ר נורית דביר, פדגוגיה ושיטות מחקר נרטיביות, מכללת סמינר הקיבוצים
ומכון מופת
nurit.dvir@smkb.ac.il

ד"ר גלי דינור, מקרא ומחשבת ישראל, מכללת לוינסקי לחינוך
reubend@bezeqint.net

ד"ר דפנה המר, חינוך, מכללת סמינר הקיבוצים
dafnahammer@gmail.com

ד"ר מימי חסקין, ספרות, מכללת סמינר הקיבוצים
mimi.haskin@smkb.ac.il

ד"ר נעמה לב ארי, טיפול באמצעות אמנויות, מכללת סמינר הקיבוצים
naama.levari@smkb.ac.il

ד"ר מעין מזור, תרבות יוון ורומא, מכללת סמינר הקיבוצים
maayan.mazor@gmail.com

ד"ר עודד מנדה-לוי, ספרות, מכללת סמינר הקיבוצים ובצ'אל
oded63@gmail.com

רוני סומק, ספרות, מכללת סמינר הקיבוצים
someck@netvision.net.il

שניאור עינם, מקרא ותרבות ישראל, מכללת סמינר הקיבוצים
einam@shefayim.co.il

פרופ' ח'אלד עראר, מדיניות ומינהל חינוך, מכללת סמינר הקיבוצים והמרכז ללימודים
אקדמיים (מל"א)
arar_h@mila.ac.il

פרופ' עמירה ערן, מקרא ותרבות ישראל, מכללת סמינר הקיבוצים
ueran98@inter.net.il

רווית פלדמן, תואר שני בחינוך מתמטי ממכללת סמינר הקיבוצים
ravit_slm@bezeqint.net

ד"ר יגאל פנחס, חינוך גופני, מכללת סמינר הקיבוצים
Yigal.Pinchas@smkb.ac.il

הדס פרידמן, מקרא ותרבות ישראל, מכללת סמינר הקיבוצים
hadassf4@walla.co.il

ד"ר רימה שיכמנטר, ספרות, מכללת סמינר הקיבוצים
rimashh@gmail.com

ד"ר יוכי שלח, תקשורת, קולנוע, ספרות ומגדר, מכללת סמינר הקיבוצים
yochy.shelach@gmail.com

תוכן העניינים

9	פתח דבר
	מחקר והגות: חינוך ותרבות
	פדגוגיה נרטיבית בהכשרת מורים
11	נורית דביר
	הובלת תהליכי שינוי אקדמיה-שדה בשלב הכניסה להוראה: מבט תלת-שנתי
27	דפנה המר
	נשים מנהיגות בחינוך הערבי ותרומתן ליישום צדק חברתי
51	ח'אלד עראר
	כשהיצי'קוק מגיע לבחינה: הערכה חלופית במכללה להוראה באמצעות משחק תפקידים מקוון - תיאור מקרה
77	יוכי שלח
	"חמורים בשדה סביונים": הנכבה בספרות העברית על פי ארבעה ייצוגים
115	מימי חסקין
	הגבלות כהזדמנויות: ספרי השואה לילדים ולנוער פרי עטו של אורי אורלב
139	רימה שיכמנטר
	כינונה של הקהילה הילידית האוטונומית בהיספנו-אמריקה, 1813-1500: מפעל של פיקוח, תרבות וניצול
159	איתן גינזברג
	פתרון משוואות הדורשות שימוש ב"חוש למבנה": הבדלים בין בנים לבנות
187	רוית פלדמן, רונית בסן-צינצינטוס
	הגורמים לחרדה ממתמטיקה ומאפייניה: גישה קוגניטיבית-התנהגותית
213	יורם גרינשטיין
	הסתייגויותיו של הרמב"ם מהוראת מטפיזיקה להמונים
239	עמירה ערן

265 על אמפתיה פואטית ותנועתה אל הממשות
נעמה לב ארי

אקטואליה

297 מרגיז אותי בישראליות העכשווית
נמרוד אלוני

יצירה

303 אני זוכר: שני קטעים
עודד מנדה־לוי

307 שיר מאת קווינטוס הורטיוס פלקוס
תרגום והערות: מעין מזור

313 שירים מתוך הספר "נקמת הילד המגמגם"
רוני סומק

מהלכים בחינוך ובהוראה

323 בדרך למנהיגות חינוכית: שינויים בתפיסת המנהיגות של פרחי ניהול
קובי גוטרמן

357 סיפור בת יפתח: סיפור מקראי בגישה בין־תחומית ובגישה רב־תחומית
גלי דינור, אשר גניס, הדס פרידמן

379 הכשרת אוכלוסייה עם צרכים מיוחדים לתפקיד עוזרי הוראה בחינוך הגופני:
רציונל ואבני דרך
יגאל פנחס

397 מרחשת: שניאור עינם על הוראת התרבות העברית
חנוך בן־פזי משוחח עם שניאור עינם

iii תקצירים באנגלית

פתח דבר

גיליון זה של "החינוך וסביבו" ממשיך מסורת ותיקה של כתב עת מכללתי וביתי ובה בעת מציג חידוש במעמדו האקדמי ובמבנהו. בחלקו הראשון של כתב העת – "מחקר והגות: חינוך ותרבות" – מופיעים מאמרים מדעיים שפיטים בנושאים שמרצי המכללה עוסקים בהם, בתחומי הדעת של מקצועות הספרות, המקרא, ההיסטוריה והמתמטיקה, ומאמרים העוסקים בחקר החינוך. החלק השני של כתב העת מציג מאמרים בסוגות כתיבה מגוונות שכולט בהם קולו האישי של הכותב. מאמרים אלה עוסקים במהלכים בחינוך ובהוראה, באקטואליה וביצירה ספרותית.

מערכת "החינוך וסביבו" מזמינה חוקרות וחוקרים מן המכללה ומחוצה לה לשלוח מאמרים מקוריים מחקריים ואחרים בתחומי החינוך, החברה והרוח (הנחיות וכתובת למשלוח המאמרים מופיעות באתר המכללה).

בברכה,

מערכת "החינוך וסביבו"

ד"ר אסתי אדיבי־שושן, עורכת

פרופ' דורית פטקין

ד"ר חיים חיון

פרופ' נמרוד אלוני